

CARDIJN, Jozef L.M. (Schaarbeek 18 november 1882 – Leuven 24 juli 1967).

Volgde na zijn Grieks-Latijnse humaniorastudies aan het Onze-Lieve-Vrouw-Instituut van Halle de priesteropleiding in Mechelen. Cardijn werd in 1906 tot priester gewijd en studeerde dan een jaar politieke en sociale wetenschappen in Leuven. Vervolgens werd hij subregent en leraar aan het Klein Seminarie van Basse-Wavre (1907-1912), kapelaan te Laken en directeur van de katholieke sociale werken van het arrondissement Brussel (1915-1927). In 1925 werd hij aalmoezenier van de **Katholieke Arbeidersjeugd** (KAJ) en in 1929 erekanunnik van Sint-Rombouts. Daarna werd hij achtereenvolgens geheim kamerheer (1950), huisprelaat (1956), archimandriet van de Syrische Kerk (1957), protonotarius (1962), titulair aartsbisschop van Tusoro en kardinaal-diaken (beide in 1965). Als titelkerk koos hij een kleine parochie nabij Tiburtino (Italië). Hij ontving het doctoraat honoris causa van Leuven en van diverse andere buitenlandse universiteiten.

In Halle, waar Cardijn opgroeide, werd hij beïnvloed door de ideeën van priester Adolf Daens.

Zijn interesse voor het 'sociale vraagstuk' werd verder ontwikkeld tijdens zijn verblijf op het Grootseminarie te Mechelen en zijn studie politieke en sociale wetenschappen. In zijn Onze-Lieve-Vrouw-parochie in Laken richtte hij een studiering voor fabrieksmeisjes op, een soort voorafspiegeling van de Vrouwelijke Katholieke Arbeidersjeugd (VKAJ). Hij stichtte ook een arbeidersbank in het arrondissement Brussel. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd hij tweemaal gearresteerd door de Duitsers. In de gevangenis las hij Karl Marx, wat hem blijvend zou beïnvloeden. Onmiddellijk na de wapenstilstand ontstond een conflict tussen Cardijn en enkele rijke katholieke burgers zoals Jules Renkin en P. Crockaert rond de controle over de sociale werken in het arrondissement Brussel. Cardijn wilde meewerken aan de uitbouw van een minder paternalistisch-intellectueel christelijk vakbondswezen. Bij de verkiezingen van 1921 stichtte hij in het Brusselse arrondissement een Christelijke Volkspartij voor arbeiders en boeren. Cardijn was ook medestichter van de KAJ en werd in 1925 benoemd tot landelijke KAJ-aalmoezenier. Hij splitste de organisatie op twee manieren: in een jongens- en meisjesafdeling (KAJ-VKAJ) en in een

Jozef Cardijn spreekt hier op een kampioenenparade van de KAJ te Leuven (11 september 1951). Hij was medestichter van de KAJ en werd in 1925 benoemd tot landelijk aalmoezenier.

(DE STANDAARD/HET NIEUWSBLAD)

Vlaamse en Waalse afdeling (de Jeunesse Ouvrière Catholique).

Na de Tweede Wereldoorlog engageerde hij zich in de vredesbewegingen en toonde hij veel belangstelling voor de derdewereldproblematiek.

WERKEN: *Leken in de voorste linie*, 1964.

LITERATUUR: *Monseigneur Cardijn. Bijdragen over de KAJ en haar methode*, 1963; – J. Florquin, *Ten huize van...*, III, 1966; – M. Fiévez en J. Meert, *Cardijn*, 1969; – M. van Roey, *Cardijn*, 1972; – J. Verhoeven, *Jozef Cardijn, profeet van onze tijd*, 1972; – *Cardijn, een mens, een beweging* (Jaarboek van het KADOC, nr. 1, 1983); – V. Lories, *Jozef Cardijn*, 1997.

NICO WOUTERS